

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי אגודת חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונוב

ספרים

פירוש המקרא

מאת הרב עדין אבן ישראל (שטיינזלץ)
בהוצאת ידיעות ספרים

מתוך ספרות השאלות והתשובות של הראשונים ליקט המחבר ביאורים למקרא ולכמה מספרי הנביאים והכתובים. יש כאן ביאורים לא-מוכרים ומקצתם כחדשים ממש אף בימינו אלה. 172 עמ'. טל' 03-7683333.

הסידור המפורש

מאת הרב מנחם מענדל טברדוביץ'
בהוצאת חיש

סידור התפילה בנוסח האריז"ל, לימות החול ולשבתות וימים טובים, בתוספת פירוש המילות וביאור תוכן התפילות. הספר חשוב במיוחד למי שמעוניין להבין את פירוש התפילה. 680 עמ'. טל' 03-9600770.

אור הלבנה

מאת אורה רבקה וינגורט
בהוצאת חנשיים

הספר מוגדר 'שיחות נפש לנשים', על-פי מעיינות הנצח של תורתנו. בספר מבוחר מאמרים, הערוכים לפי חודשי השנה ומקיפים את ההווה היהודית לאורך השנה כולה. 344 עמ'. טל' 02-5630769.

החשיפה

מאת שמואל ארגמן
בהוצאת דני ספרים

ספר חדש של הסופר הוותיק, הסוחף את הקורא לעלילה עכשווית מרגשת, השזרה בעלילה יהודית שתחילתה לפני שישים שנה. 447 עמ'. טל' 08-6812225.

זמני השבוע

ירושלים תל-אביב חיפה באר-שבע אילת ניו-יורק	4:58	4:56	4:44	4:53	4:38	כניסת השבת
	7:04	5:56	5:52	5:50	5:51	צאת השבת

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840

טל' 072-2770100 • פקס 03-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

השמחה היא מתנת שמים

בשמחת-תורה נפתחות בארות השמחה, וכל הרוצה לשאוב שמחה לכל השנה - יבוא וישאב. ואין קל מזה: פשוט להרים את הרגליים ולרקוד

שאינם מושלמים, אבל הטוב דיי בו כדי למלא את ליבנו שמחה ואושר.

אין זה עניין של אופי טבעי. זה בעיקר עניין של חינוך, השקפת-עולם וגישה לחיים. השאלה אם אתה יכול להיות אדם שמח, אינה קבועה מראש. היא בידך. תרצה - תשמח; לא תרצה - תרחק ממך השמחה. אתה, בהתנהגותך ובגישתך לחיים, קובע אם תהיה אדם שמח או לא.

נשמח כל השנה

שמחה מבוססת בראש ובראשונה על האמונה. אם אתה מאמין שהקב"ה מנהל את העולם, אתה גם מאמין שכל מה שהוא עושה - לטובה הוא עושה. אם איחרת לאוטובוס - מיד אתה אומר לעצמך שכנראה זה לטובתך. אם מישהו במשפחה חולה, חלילה, אינך מניח לדאגה להפיל את רוחך, אלא מיד אתה מתמלא אמונה וביטחון שהחולה יבריא ושהכול ישוב על מקומו בשלום. האמונה הזאת עצמה מביאה ברכה ורפואה, כפי שאמרו גדולי החסידות: "תחשוב טוב - יהיה טוב".

אולם השמחה היא גם מתנת שמים. כדי להיות שמחים באמת, אנו זקוקים לברכה מהקב"ה, שיפתח לנו את שערי השמחה. וכאן מתחברים הדברים עם חג שמחת-תורה העומד בפתח - זה חג שבו נפתחות בארות השמחה, וכל הרוצה לשאוב שמחה לכל השנה - יבוא וישאב.

היממה הזאת היא מקור השמחה, היא המעיין שממנו נובע שפע השמחה. עכשיו אנו יכולים לשאוב שמחה וחדווה כאוות-נפשנו, למשך השנה כולה. מי ששמח עכשיו שמחה אמיתית - ישמח, בעזרת-ה', כל ימות השנה הבאה. ואין דבר קל מזה: פשוט להרים את הרגליים, לרקוד, לשמוח עם התורה - וכל המרבה, הרי זה משובח.

היום צריך להניח את כל הדאגות והבעיות, ולהתמסר לשמחת-התורה. נצא אפוא כולנו בריקוד שמח ונשאב לנו שפע של שמחה לכל השנה כולה.

עמים רבות אנו רואים מעגלי ריקודים, יהודים שמחים וצוהלים, ובצד עומדים אנשים בפנים רציניות ואולי קודרות. מפעם לפעם פונה אליהם בחביבות מי מן הרוקדים ומזמינם להשתלב במעגל, והם מסרבים. אין להם 'מצב-רוח'. יש להם דאגות ובעיות. ואולי פשוט אין להם חשק לשמוח. בפייהם טענה הגיונית לכאורה: "שמחה זה דבר שבא מבפנים; אני לא שמח".

לכאורה, השמחה תלויה בנסיבות אובייקטיביות ובמצבו של האדם. מי שטוב לו, הוא ובני משפחתו נתברכו בבריאות טובה, הפרנסה מצויה בשפע, ואין לו צרות ודאגות - אמור להיות שמח. ולהפך, מי שיש לו צרות ודאגות אינו יכול להיות שמח. איך ישמח כאשר בעיות קשות טורדות את שלוותו? אך בפועל אנו רואים שהדברים אינם קשורים בהכרח זה בזה.

גישה לחיים

אכן, לעיתים השמחה מתפרצת מאליה. לפעמים יש נסיבות משמחות שגורמות בעצמן שמחה, ואין האדם נדרש לעשות דבר למענה. אבל בדרך-כלל השמחה תלויה באדם עצמו. ברצונו - יהיה שמח, וברצונו יניח לעצמו לשקוע בדכדוך ובעצב. אנו נדרשים להיות שמחים, היינו לפעול כדי שבאמת נהיה שמחים.

יש אנשים שלא חסר להם דבר, ואין בליבם שמחה. ולעומתם, יש מי שהם חסרי-כול, אבל שמחים תמיד. אפשר תמיד לחפש את חצי הכוס הריקה ואפשר לראות את חצי הכוס המלאה. האדם השמח רואה בכל דבר את הצד הטוב, וממעיט מערכו של הצד הריק. הוא רגיל למצוא את נקודות האור, ולצמצם את משקלם של הדברים השליליים. כך הוא יכול תמיד להיות שמח - כי תמיד הוא מרגיש שטוב לו.

מי שרוצה, יכול לראות בכל דבר את הצד המלא, את הברכה, את הטוב; להיות שמח בחלקו ולהיות מלא תודה לה' על כל הדברים הטובים שזכה להם - ילדים, נכדים, בריאות, פרנסה בכבוד, נשיאת-חן בעיני הבריות, דירה נאה, כלים נאים, ועוד ועוד. אכן, יש דברים

שמחת המנהג גדולה ביותר

נפשו של היהודי, ולכן היא מתבטאת ב'מנהג', שכל מהותו של מנהג היא הנהגה שיהודים נהגו וחיידשו, דבר המעיד שזה בא מצד האדם עצמו.

כל ישראל שווים

עניין זה בא לידי ביטוי במאמר חז"ל "עֲרָבִים עֲלֵי דְבָרֵי סוֹפְרִים", או "חֲבִיבִים עֲלֵי דְבָרֵי סוֹפְרִים", יותר מדברים המפורשים בתורה. העובדה שיהודים מקבלים עליהם גדרים וחומרות שאינם כתובים (במפורש) בתורה מבטאת את החביבות, השמחה והעונג שיש לעם-ישראל בקיום רצון הבורא.

ואכן, בשמחת בית-השואבה, שאמנם היא שמחה גדולה ביותר, מצאנו הבדל בין הגדולים, שהם עסקו בשמחה, בעוד כל העם "באים לראות ולשמוע". לעומת זה, בשמחת ההקפות משתתפים כל ישראל בשווה, כי היא מבטאת את הנקודה הפנימית העמוקה ביותר שבה כל יהודי קשור עם הקב"ה ועם התורה.

(לקוטי שיחות כרך כו, עמ' 216.
התוועדות תשד"מ כרך ב, עמ' 1082)

השואבה' גדולה מהשמחה הכללית בחג-הסוכות ("ושמחת בחגך"), ואילו שמחת ההקפות היא השמחה הגדולה ביותר.

רבנו הזקן מסביר שהעובדה שההקפות אינן אלא מנהג נובעת מגודל מעלתן. דווקא משום שמעלתן גדולה כל-כך, אין הדבר יכול להיות חובה מהתורה ואפילו מדרבנן, אלא בבחינת מנהג בלבד.

הקשר העמוק

מצוותיה של התורה חלות על כל אחד ואחד מישראל, בלי הבדל בין הגדול שבגדולים לבין הפחות שבפחותים. כאשר התורה מצווה דבר-מה, הדבר מותאם לדרגה הבסיסית הקיימת אצל כל יהודי ויהודי. אי-אפשר לצוות יהודי להתעלות לדרגה הדורשת התעלות-נפש מיוחדת. לכן ככל שמדובר בדרגה גבוהה יותר, מידת החיוב קטנה, עד שהדרגה הגבוהה ביותר אינה אלא מנהג.

ההקפות של שמחת-תורה הן ביטוי לקשר העמוק של יהודי עם הקב"ה ועם התורה, שהוא למעלה מציווי והוראה. זו שמחה שבאה מעומק

שמחה של חג-הסוכות אנו מוצאים שלוש דרגות: יש ציווי "ושמחת בחגך" המופיע בתורה, האמור על כל ימי חג-הסוכות. אחר-כך יש 'שמחת בית-השואבה', שאינה מפורשת בתורה, אלא חז"ל מצאו לה סמך במקרא. והדרגה השלישית היא שמחת ההקפות של שמחת-תורה, שאינה חובה מהתורה או מדרבנן אלא היא מנהג בלבד.

אמנם מנהג ההקפות היה קיים בכל הדורות, מזמנו של משה רבנו, כפי שאנו אומרים בפיוט "אגיל ואשמח בשמחת-תורה" - "משה שמח בשמחת-תורה", שהכוונה בזה, ש"משה שמח בשמחת-תורה" באותה דרך שאנחנו שמחים כיום. ובכל-זאת, גם בימי משה רבנו הייתה שמחת ההקפות בגדר מנהג בלבד.

גודל המעלה

לכאורה הייתה עוצמת השמחה צריכה להיות כפי מידת החובה. השמחה שהיא חובה מהתורה הייתה צריכה להיות השמחה הגדולה ביותר, ואילו שמחת ההקפות, שאינה אלא מנהג, הייתה צריכה להיות שמחה קטנה יותר. בפועל אנו רואים שההפך הוא הנכון - 'שמחת בית'

מן המעיין שמחת-תורה | מאת הרב אליעזר ברוך

שמחת ההתחלה

העולם סובר כי השמחה בשמחת תורה היא על סיום התורה, אבל האמת היא שאנו שמחים על שמתחילים את התורה מחדש.

(חידושי הרי"ם)

תמצית של שמחה

שמיני-עצרת הוא כמו תמצית שעושים בצלחת קטנה, ואחר-כך לוקחים מעט ומערבבים במים. כך יום שמיני-עצרת הוא כללות השמחה של כל השנה, וממנו נמשכת השמחה בכל השנה.

(אדמו"ר הזקן)

חשיבות הלב

בשמחת-תורה מסיימים את התורה במילים "לעיני כל ישראל" ומתחילים ב"בראשית ברא אלוקים". האות האחרונה שבתורה היא ל, והראשונה ב, ויחד יש כאן 'לב'. ללמדנו על חשיבות הלב בעבודת הבורא.

(החזוהי מלובלין)

הצלחת האב

בהקפות שמחת-תורה אנו אומרים "אנא ה' הצליחה-נא". אנו מתפללים לקב"ה שתהיה לו

הצלחה. הקב"ה הוא אבינו, ומהי הצלחת האב? כשיש לו נחת-רוח מבניו.

(רבי יחזקאל מקוממיר)

סחורה בהקפה

לאחר התשלום במזומן בעבודה של חודש אלול, ראש-השנה, עשרת ימי תשובה, יום-הכיפורים, סוכות, שמחת בית-השואבה ושמיני-עצרת, אפשר לקחת 'סחורה' בהקפה, וללכת ל'הקפות'.

(הרבי הרש"ב מליובאוויטש)

לא כבד

בשמחת-תורה בשעת ההקפות היה רבי משה' דוד מצ'ורטקוב מחזיק את ספר התורה הכבד בזרועותיו ורוקד עמו כל הזמן. שאלו חסיד אחד: רבי, שמא הספר כבד? ". השיב לו: התורה, כשמחזיקים בה, אינה כבדה.

לרקוד יכולים

הרבי הרי"צ מליובאוויטש אמר פעם בשמחת-תורה לאחד מחסידיו: ניחא אם נטען כי לעבודה של ראש-השנה ויום-הכיפורים אין לנו שייכות, אך העבודה של שמחת-תורה היא הריקוד, וזאת אנו יכולים. רקדו, התרוממו! יותר שמח! יותר שמח!

אמרת השבוע

נעליים מהוללות

פעם אחת, בשמחת-תורה, אמר הבעש"ט לתלמידיו: "עכשיו יש מהומה בעולמות העליונים".

תמהו התלמידים לפרש הדברים, והבעש"ט הסביר: "המלאכים שתפקידם לנקות את גן-העדן רגילים למצוא שם תפילין, ציציות, שופרות וכדומה. הם כבר יודעים שזה מעשה ידיו של המלאך מיכאל, שאוסף את מצוותיהם של ישראל. היום נדהמו המלאכים למצוא שם ערמה ענקית של נעליים קרועות, ולא ידעו מה פשר הדבר.

"כשהלכו לברר אצל המלאך מיכאל, אמר להם שנעליים אלה שלו הן. הוא אסף את כל הנעליים שנקרעו מריקודיהם של היהודים בשמחת-תורה, ואיתן הוא מתכוון להתהלל לפני הקב"ה - ראה כמה שמחים בניך בשמחת-תורה, עד שנעליהם נקרעו מרוב שמחה..."

ספר־תורה ששרד

"הסיפור אמיתי לחלוטין, ואירע בשמחת־תורה האחרון בבית־כנסת קטן במרכז הארץ", מעידה העיתונאית שרית אמיחי, המגוללת את הסיפור המופלא הזה (באתר 'אש התורה'), אם־כי ללא שמות גיבוריו ושם בית־הכנסת.

שמחת־תורה תשס"ה. בבית־כנסת חסידי במרכז הארץ נערכות ההקפות. מבוגרים וילדים מפזזים ורוקדים בשמחת התורה. הגבאי מתחיל להזמין את נושאי ספרי־התורה, כנהוג. בספר הראשון הוא מכבד את הרב.

למרבה ההפתעה, הרב מסמן לגבאי להעביר את הכיבוד למישהו אחר. "לא הפעם", הוא סותם ולא מפרש. עד מהרה ספרי־התורה מחולקים למכובדים וההקפה הראשונה מתחילה. הציבור מזמר ורוקד, והרב קם ממקומו ומצטרף לריקוד, ואוחז בידו ספר־תורה קטנטן, בגודל כף יד.

הוא מאמץ את ספר־התורה אל ליבו בחום ורוקד. רוקד ושר. מקיף עם הקהל את הבימה שוב ושוב. עיניו מאירות וידיו מחבקות ומלטפות את ספר־התורה.

זה אחר זה ניגשים ילדים ומנשקים את ספרי־התורה. הרב מנמיך את ספר־התורה הקטן, והם משתאים. נותנים נשיקה וממשיכים לספר־התורה הבא. מבטים מוחלפים, איש מן המתפללים אינו יודע מניין צץ ספר־התורה הקטן. בין ההקפה השנייה לשלישית מעז אחד הצעירים ושואל: "הרב, מהיכן הספר?". הרב מחייך, נושק לספר־התורה ואומר: "לפני ההקפה האחרונה אספר לכם את סיפורו של ספר־התורה המיוחד הזה".

ההקפה השישית מסתיימת, באולם מושלך הם והרב פותח בסיפורו:

אבי עבר את השואה והיה עד לכל זוועותיה. יום אחד, בהיותו במחנה עבודה, עברה לידו קבוצת יהודים, מלווה במשמר נאצי חמוש. אחד היהודים יצא פתאום מבין השורות, התקרב אליו ותחב לתוך ידו חבילה עטופה בבו גס. הוא לחש לעברו: "קח, קח מהר. הם לוקחים אותנו ולא נחזור. זו דרכנו האחרונה. קח ושמור על זה. הם בני למעלה ממאה שנה. זו צוואתי. ר' יהודי, שמור עליהם מכל משמר".

שאגת אחד החיילים: "שנל, ינדָע! שנל!" [=מהר, יהודי! מהר!] הפרידה ביניהם, והחזירה את היהודי האלמוני לשורות הקבוצה.

אבא המתין לרגע שבו יוכל לחמוק

לפינה נסתרת, ואז פתח את החבילה. לתדהמתו ראה מולו שני ספרי תורה זהים ויפהפים בגודל כף יד. הוא היה נרגש מאוד והיה ברור לו כי יעשה הכול למלא את צוואת היהודי האלמוני.

אך כיצד יוכל לשמור עליהם בתוך מחנה שורץ מרצחים? אבא החליט לשתף חבר קרוב בסוד העניין. יחד

טיכסו עצה. הם הסירו את 'עצי־החיים' של ספרי־התורה וגללו אותם כמגילה. כל אחד מהם לקח ספר־תורה אחד. הם שמרו אותם עליהם, בשולי המכנסים, שעליהם גרבו את הגרביים. כך הצליחו לשמור על ספרי־התורה תקופה ארוכה. יום אחד הבחינו השניים כי הגרמנים עורכים חיפוש על גופו של כל אסיר,

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

ריקוד שמאחד

מחת־תורה קשור קשר מיוחד עם הגאולה, והדבר משתקף בפיט "שישו ושמחו בשמחת־תורה", שבו נאמר: "אגיל ואשמח בשמחת־תורה, בו יבוא צמח בשמחת־תורה". הדבר גם מוצא את ביטויו בכך שכל יהודי חש התעוררות מיוחדת בשמחת־תורה, ואפילו יהודים שבמשך כל השנה אינם לומדים תורה ואינם עוסקים בקיום המצוות, מגיעים לרקוד ולשמוח עם ספר־התורה. הדמיון לגאולה ברור – גם הגאולה תעורר אף את ה'אובדים' וה'נידחים'.

ואכן, כשם שביום־הכיפורים מתגלה עצם הנשמה של יהודי, דרגת ה'יחידה' שבקרבנו, גם בשמחת־תורה פורצת ומתגלה נקודה פנימית זו. לכן זו עת רצון לבואו של משיח־צדקנו, שהוא דרגת ה'יחידה' הכללית של עם־ישראל כולו.

מהות השמחה

כדי להבין זאת עלינו להתבונן בדרך שבה מתבטאת שמחת־התורה. הלא התורה היא, כשמה, תורה עמוקה ורחבה שאותה יש ללמוד ובה יש להתעמק. התורה עצמה מגדירה את מהותה: "כי היא חכמתכם ובינתכם". כיצד יש לבטא שמחה בדברי־חכמה? לכאורה יש לשבת וללמוד אותם, להגות בהם, לערוך כינוס שבו תודגש ותובלט גדולתם של דברי־החכמה. אולם בשמחת־תורה אין אנו נוהגים לבטא את השמחה על־ידי הלימוד בתורה. להפך, אנו רוקדים עם ספר־התורה דווקא כפי שהוא סגור, קשור באבנט ומכוסה בבגד־הקטיפה (או בארגז), ועצם צורתה זאת של השמחה אינה מאפשרת לראות אפילו אות אחת של התורה.

הדבר מוכיח כי השמחה בשמחת־תורה אינה על לימוד התורה או על מידת הידיעה בתורה. לזו הייתה השמחה, היו בה הבדלים עצומים בין תלמידי־חכמים לבין פשוטי־עם. הראשונים היו שמחים יותר בתורה, מכיוון שלמדוה ועסקו בה כל השנה, ואילו האחרונים אולי לא היו שמחים כלל. למעשה אנו רואים שהשמחה אחידה, והכול, תלמידי־חכמים ועמי־הארץ, יודעי־ספר וסתם 'עמך', שמחים בשמחה גדולה בשמחת־תורה.

עצם מהותו של יהודי

אלא השמחה של שמחת־תורה היא על עצם העובדה שיש לנו תורה, שקיבלנו מהקב"ה. גם יהודי פשוט שבפשוטים, שאינו יודע אפילו אות אחת בתורה, שמח בשמחת־תורה. הוא שמח על עצם היותו יהודי, על הקשר של עם־ישראל עם הקב"ה ועל שהקב"ה נתן לנו את תורתו. אולי הוא אינו יודע מהו הקב"ה ומהי התורה, אבל הוא יודע שהקב"ה והתורה הם דברים יקרים ונפלאים, שאין כמותם בכל העולם, ולכן הוא שמח.

לכן רוקדים בשמחת־תורה כשספר־התורה מגולל. בכך אנו מבטאים את מהות השמחה בתורה – השמחה בעצם התורה. השמחה גם נעשית ברגליים, כי דווקא הרגליים (שמסמלות את הביצוע מתוך אמונה וקבלת־עול, לעומת הראש שמסמל הבנה והשגה) הן המבטאות יותר מכול את הנקודה האמיתית של שמחת־תורה.

כוח זה הוא גילוי עצם הנפש, ה'יחידה' שבנפש. כוחה של דרגה זו, שהיא חודרת עד העקב שברגל ומקפיצה אותו בריקוד. הבנה ורגש הם מוגבלים מטבעם, ויש גבול ליכולת חדירתם. יש מי שמבין ומי שאינו מבין; מי שמרגיש ומי שאינו מרגיש; יש מי שמבין ומרגיש יותר ומי שמבין ומרגיש פחות. אבל עצם הנשמה שווה בכל יהודי, ולכן כשמתגלית דרגה זו, היא חודרת לכל מהותו של כל יהודי, וגורמת לו לצאת בריקוד של שמחת־תורה.

מכיוון ששמחת־תורה הוא יום שבו מתגלה עצם מהותו של יהודי, דרגת ה'יחידה' שבו, זה יום־סגולה לביאת משיח־צדקנו ("בו יבוא צמח"), שגם הוא מעורר כל יהודי ולוקח אותו לריקוד הגדול והשמח מכולם – ריקוד הגאולה ב'שמחת־עולם על ראשם".

כדי למצוא אצלם מזון וחפצים מוברחים. אבי וחברו חיפשו בבהלה מקום שבו יוכלו להסתיר את ספרי־התורה. הם הצליחו לחפור בור באדמה ולהסתיר שם את שני הספרים.

רק למחרת התאפשר להם להגיע אל המקום שבו הסתירו את ספרי־התורה. למרבה הצער מצאו שם ספר־תורה אחד בלבד, וגם בו הייתה חסרה היריעה האחרונה. הספר השני נעלם ואיננו!

בדמעות נשקו לספר־התורה והמשיכו במאמץ להסתירו. ואכן, אבי וחברו עברו את אימי המלחמה ושרדו, וספר־התורה עבר את כל הגלגולים ונשאר ברשותו של אבי.

בתום המלחמה נשא אבי את אימי לאישה, ובהיותם במחנה העקורים ברגן־בלזן נולדתי אני. הייתי התינוק ראשון שנולד במחנה לאחר המלחמה. בברית המילה שלי זעקו הכול בלב שותת: "בדמיך חיי... בדמיך חיי..."

הוריי היגרו לארצות־הברית, וספר־התורה נשמר בידי אבי כל השנים, עד שהלך לעולמו לפני כמה שנים. בצוואתו הוריש את ספר־התורה לי, בנו בכורו שנולד בברגן בלזן, ולחברו הטוב, ששמר עמו על הספר בימי המלחמה.

איתרתי את חברו של אבא בבית־האבות שבו התגורר. סיפרתי לו על צוואתו של אבי. האיש ענה לי בקול רועד: "קח לך את הספר. שמור עליו. את חלקי כבר מילאתי. בבוא הזמן תעלה עמו לארץ־ישראל".

ואכן, עלינו לארץ־ישראל וספר־התורה איתנו. כל השנים הוא נשמר בביתי. השנה הרגשתי שספר־התורה הזה, שנספג בכל הסבל, התלאות ומסירות־הנפש של יהודים לאורך השנים, אין טוב ממנו להמחיש את נצחיות עם ישראל ואת דבקותו הנצחית בתורה, ולכן הבאתיו עמי לרקוד עמו היום".

אחד המתפללים ניגש אל הרב וקרא בהתרגשות: "אני רק נגר פשוט, אבל בעזרת ה' אבנה ארון־קודש קטן ומיוחד לספר־התורה".

עוד אחד מהמתפללים, סופר סת"ם במקצועו, פנה אל הרב וביקש רשות להשלים את היריעה החסרה ולתקן את ספר־התורה, לעילוי נשמת אימו, שהייתה מהיחידות ששרדו מניסוייו של הצורך מנגלה ימ"ש.

שנה וחצי לאחר פרסום הסיפור מציין באתר אחד הקוראים: "מתפללי בית־הכנסת המדובר אני ורציני להשלים את היריעה. ארון־הקודש אכן נבנה. היריעה אכן הושלמה. אך ספר־התורה עדיין פסול, למרבה הצער".

אך הסיפור המרגש ממחיש את הקשר המיוחד של עם־ישראל עם ספר־התורה.

פתגם חסידי "שמחת תורה היא על התורה שנלמד מכאן ולהבא, שכן על מה שלמדנו בעבר אין מקום לשמחה, כי שמהו היכול לומר שכבר למד את התורה כראוי" (רבי מנחם־מנדל מקוצק)

היריעות המצמרות של ספר-התורה

ממונה על נפת פרנקפורט ב'ליל הבדולח'. חיים נחום, כבר קפטן, גילה שהקולונל מסתתר בטירה נידחת באזור כפרי. הם מצאו אותו שם, מסתתר כארנבת מבוהלת בארון בעליית הגג. חיים נחום התחיל לחקור אותו, בעוד חייל אירי ענק מצבא ארה"ב, שבא עמו, שופך את זעמו על ציורים שנתלו על הקיר.

כ אשר יעקב מוצ'ניק מציג לפניך כמה ציורי נוף פסטורליים וציור פורטרט לא מחמיא במיוחד, הם אינם מעוררים בך התרגשות מיוחדת. אבל כשהוא הופך את התמונה ליבך מחסיר פעימה – התמונות צוירו על קלף של ספר-תורה. את הציורים האלה גילה אביו, ר' חיים נחום מוצ'ניק ז"ל, בבית שבו הסתתר צורך נאצי.

חיים נחום היה אחד משבעת ילדיו של הרב מרדכי לייב מוצ'ניק מצ'רנוביץ. בתרפ"ה (1925), כשעננים שחורים החלו להופיע בשמי אירופה, החליט הרב מרדכי לייב לעזוב את הנוחות היחסית בצ'רנוביץ ולהפליג לאמריקה. במקצועו היה שוחט, וכעבור שנתיים כבר היה אחד מראשי מערך השחיטה והכשרות באיסט סייד של מנהטן. תושיתו אפשרה לו לסייע למשפחתו המורחבת לעזוב את אירופה בזמן, וכשהניף הצורך הנאצי את גרזנו, הם כבר היו באמריקה.

כאונבת מבוהלת

כשפרצה מלחמת העולם השנייה התנדב חיים נחום לצבא האמריקני, והיה בתוך הכוחות שפלשו לאירופה בנורמנדי (בדיי המפורסם), במהלך הצבאי שהכריע את המלחמה והוביל לכניעת הנאצים. לאחר הניצחון החליט חיים נחום להאריך את שהייתו באירופה וסופח לגדוד 24, שדרך אחרי פושעי מלחמה שהצליחו לחמוק מהמעמדתם לדן.

אחת המשימות העדינות והחשובות שהוטלו עליו הייתה לכידתו של קולונל אוטו שמידט, שהיה

הציור לא נקרע

בזווית העין קלט חיים נחום כי הענק האירי מתאמץ יתר על המידה בקריעת ציור פורטרט. הוא קם לראות במה מדובר. זה היה ציור של אוטו שמידט ורעייתו ביום נישואיהם. הוא מישש את בד הציור והרגיש שאין זה בד רגיל. כשהפך את הציור, כמעט התעלף. הפורטרט צויר על קלף של ספר-תורה! בדמעות בעיניו הצליח להבחין כי על הקלף המחולל כתובה הפרשה שקרא בבר-המצווה שלו.

"על קירות ביתו של שמידט היו עוד כמה ציורי נוף, שציירו על יריעות קלף של ספר-תורה", מציין יעקב. "לפני כמה שנים תפסנו פתאום, כי אבי מצא שם לא רק את פרשת בר-המצווה שלו, אלא ביריעות האחרות הופיעו פרשיות בר-המצווה של נכדיו".

שליחות לספר

כשחזר לארה"ב הציג את הגווילים לפני כמה רבנים נודעים. הללו התירו לו למסגר אותם ולשמרם, והטילו עליו משימה – להציג אותם לפני קהלים

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

זמן שמחת התורה

שאלה: למה איננו חוגגים את 'שמחת תורה' בחג השבועות, זמן מתן תורתנו?

תשובה: המנהג העתיק של קריאת התורה בציבור בארץ-ישראל היה לחלק את התורה ל'סדרים' קצרים ולסיימה בכל שלוש או שלוש שנים וחצי. מנהג בכל (שבימי הרמב"ם כבר התפשט בכל תפוצות ישראל, ולאחר מכן גם בארץ-ישראל עצמה) הוא לחלק את התורה לחמישים וארבע פרשיות ולסיימה בכל שנה. לכאורה היה ראוי לסדר את הקריאה כך שתסתיים בסוף השנה. אולם מכיוון שחז"ל חיבו לסיים את התוכחה (שבפרשת תבוא, כדי שתכלה שנה וקללותיה) לפני-ראש השנה, ואילו בחגים קוראים בתורה את חובת היום, נמצא שאי-אפשר לסיים את התורה כולה לפני סיום החגים.

על שלמה המלך, לאחר שזכה ל"הנה נתתי לך לב חכם",

יעקב מוצ'ניק וגווילי ספר-התורה הממוסגרים

מגוונים ולספר את סיפורם. "היו לאבא הרבה סיפורים על התקופה ההיא, אבל ספר-התורה שחוללו בצורה משפילה כל-כך בידי הנבל הנאצי, היו סמל הרשע ואטימות הלב", מספר יעקב. "אבא נפטר ביום הזיכרון החמישים וחמישה לליל הבדולח, וזו הייתה סגירת מעגל מצמררת".

לאחר פטירת האב החליט בנו יעקב, המתגורר בניו ג'רזי, להמשיך את השליחות. הוא מבקר בבתי-ספר, בבתי-כנסת, במרכזים קהילתיים ובכל אכסניה אחרת, ומעביר את הסיפור הבלתי-נפתס.

גפן בס"ד
ביטוח דתי חרדי ישיר
077-444-7777
הכי טובים-הכי גדולים-בשבילך

הסרת משקפיים עושים בבית חולים "אסותא"
כל סוגי התמחויות רפואת העיניים במרכז רפואי אחד
המעטפת הרפואית של בית החולים הפרטי הגדול והותיק בישראל
בהכוננת הרה"ג מאזוז והרה"ג גרוס שליט"א
בשיטת ה-ASA
ללא חיתוך הקרנית.
לפרטים: 052-4578445
אסותא אופטיק

הזדרזו להרשם והבטיחו מקומכם
לפרטים
והרשמה חייגו:
050-8884177
torathanefesh@gmail.com

נמשכת ההרשמה למחזור ג', בשנת תש"ע
בית הספר הייחודי בנשיאות הרב יצחק גינזבורג שליט"א מקיים תכנית לימודים תלת-שנתית של הכשרה מקיפה בתחומי היעוץ והעזרה הנפשית.
פתיחת שנת הלימודים ב-א' מרחשון
ירושלים
נשים: ימי שני 15:15-10:00
"בית מאירסדורף" בקמפוס האוניברסיטה בהר הצופים.
גברים: ימי שני 15:15-16:00
תל-אביב
נשים: ימי רביעי 15:15-10:00
"המקום". ברנר 5 (ליד אלנבי).
גברים: ימי רביעי 15:15-16:00

לימודים גבוהים בפסיכולוגיה יהודית-תורת הנפש
על פי שיטת הכעל שם טוב